

Nr 37.

Av herr **Utbult m. fl.**, om översyn av bestämmelserna för bemanningen av mindre fartyg i kustfart och östersjöfart m. m.

Under senare år har den mindre fraktfarten kommit i ett mycket ogynnsamt läge. Detta faktum omvittnas av praktiskt taget alla, som känna till de ekonomiska betingelserna för denna näringsgren. Orsakerna tyckas vara flera. De mindre fartygen ägas i regel av enskilda personer och därför ha inte funnits samma möjligheter för avskrivning och fonderingar som den i bolagsform bedrivna skeppsfarten har. Beskattning vid äldre båtars försäljning och frånvaron av fonder för nyanskaffning ställer den mindre fraktfartens utövare inför svåra problem, när det gäller att skaffa nytt tonnage. Säkerligen behöver denna fråga från statsmakternas sida ägnas ökad uppmärksamhet.

Kreditmöjligheter vid nyanskaffning av tonnage kunna emellertid inte bli till någon hjälp om själva driften är förlustbringande. Och så torde nu i stor utsträckning vara fallet. Främsta orsaken därtill är den hårda konkurrens, som den svenska fraktfarten utsättes för av utländsk rederinäring främst holländarna. Dessa ha till skillnad från de flesta andra nationer rätt att konkurrera även om frakterna mellan svenska hamnar. De svenska myndigheterna ha också i övrigt missgynnat den del av svensk rederinäring varom här är fråga.

Att den utländska konkurrensen blir så förödande för de svenska näringsutövarna beror på att dessa sakna möjligheter att konkurrera på lika villkor. De äro nämligen handikappade av legala bestämmelser i fråga om bemanning och annat som inte gälla för de utländska fartygen. När nuvarande lagbestämmelser förbereddes, synas den mindre sjöfartens intressen inte ha beaktats. Sedan besättningen frigjorts från arbetet med lastning och lossning måste ju påfrestningen för manskapet bli betydligt mindre på de mindre fartyg, som ha korta resor mellan hamnarna. Att ställa samma krav på bemanning på dessa båtar som på långdistansarna förefaller därför orimligt. Särskilt ogynnsamt verka kraven på examinerade maskinister för mindre motorfartyg. I detta fall har skillnad gjorts mellan motorseglare, som ha riggen kvar, och rena motorfartyg utan rigg. Resultatet har blivit att en mängd svenska båtar nödgats behålla riggen för att undgå lagens skärpta krav för motorfartyg. Då lagen inte gäller fiskefartyg, inträder det orimliga förhållandet att kaptenen på ett motorfartyg av viss storlek kan ligga i flera veckor uppe vid Island och bedriva sillfiske utan att ha någon examinerad maskinist, men han har inte laga rätt att med samma fartyg och samma

besättning gå i fraktfart relativt korta distanser emellan svenska hamnar. Det kan självfallet inte ha varit lagstiftarnas mening att uppnå ett dylikt resultat. Då de utländska skepparna inte äro bundna av motsvarande bestämmelser, blir resultatet, att de ha väsentligt mindre besättningar än de svenska båtarna. Resultatet blir inte bara förluster för de svenska båtarna utan också för vårt folkhushåll över huvud taget. Det kan inte vara rimligt att rigga upp ett motorfartyg till motorseglare av formella skäl, när riggen trots att den kostar mycket pengar endast är till besvär, och det kan lika litet vara rimligt att överbefolka båtarna, när vi ha ont om arbetskraft och på olika områden eftersträva större effektivitet i näringslivet.

Det är möjligt att verkningarna av lagens bestämmelser blivit ännu hårdare än som i och för sig varit nödvändigt genom att tillsynsmyndigheterna ställa ännu större krav på båtarnas beskaffenhet, utrustning och bemanning än som strängt taget vore nödvändigt med hänsyn till lagens bestämmelser.

Med stöd av det ovan anförda hemställa vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär en skyndsam utredning om översyn av bestämmelserna för bemanningen av de mindre fartyg, som begagnas i kustfart och Östersjöfart, samt att i avvaktan på förslag i ärendet kungl. kommerskollegium måtte bemyndigas bevilja utsträckt dispens från ovannämnda bestämmelser, speciellt i fråga om fordran på maskinist i mindre motorfartyg.

Stockholm den 17 januari 1950.

Birger Utbult.

Wald. Svensson.

Sven Antby.
